

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 45/26

Люксембург, 24 март 2026 г.

Решение на Съда по дело C-521/21 | Rzecznik Praw Obywatelskich (Отстраняване на съдия от общ съд)

Правова държава: нередност, допусната при назначаването на съдия, сама по себе си не е достатъчна, за да се заключи, че този съдия не е независим, тъй като е необходима обща преценка на всички обстоятелства при назначаването на този съдия

Участието на полския Национален съдебен съвет, създаден по време на реформа на полската съдебна система, в процедурата по назначаване на съдия и липсата на ефективни правни средства за защита на неуспелите кандидати, сами по себе си не са достатъчни, за да се отстрани този съдия

В Полша страна в гражданско производство е поискала отстраняване на съдията, който разглежда делото, тъй като назначаването му е било препоръчано от Националния съдебен съвет (наричан по-нататък „KRS“), чийто нов състав не предоставял достатъчно гаранции за независимост от изпълнителната и законодателната власт. Съдът припомня, че в рамките на процедурата по отстраняване националните съдилища трябва да могат да осъществяват контрол за законосъобразността на процедурата по назначаване на съдиите и да проверяват дали те отговарят на изискванията, произтичащи от правото на Съюза. Според Съда само нередностите, които поради своето естество и тежест могат, когато са взети в своята цялост, да създадат реална опасност от намеса на други власти в процеса по назначаване и да породят у правните субекти основателно съмнение в независимостта и безпристрастността на съответния съдия, могат да поставят под въпрос изискването за съд, предварително създаден със закон. Участието на KRS в новия му състав в процедурата по назначаване или липсата на ефективни правни средства за защита на неуспелите кандидати, взети поотделно или заедно, не са достатъчни, за да се постанови отстраняването на съответния съдия.

Една от страните в гражданско производство пред полски съд е поискала отстраняването на съдията, натоварен с разглеждането на делото, тъй като счита, че назначаването му на тази длъжност е недействително.

Това твърдение е свързано с факта, че кандидатурата му е предложена от KRS в новия му състав след реформа на полската съдебна система, която е проблематична с оглед на гаранцията за независимост на съдебната власт и ценността на правовата държава. Всъщност Съдът приема, че този орган е създаден в нарушение на основните конституционни принципи на полското право и не гарантира независимостта и безпристрастността, изисквани по-специално от правото на Съюза¹. Освен това полското право забранява на националните съдилища да преценяват законосъобразността на процедурата по назначаване на съдии. Тази забрана се прилага по отношение на колегията за извънреден контрол и публични въпроси на Върховен съд, Полша, въпреки че тя е единствената компетентна юрисдикция в Полша по отношение на отстраняването на съдия, основано на липса на независимост, както и по отношение на жалбите, подадени от неуспелите кандидати в рамките на процедура по назначаване на съдийска длъжност. Освен това тази колегия се състои също от съдии, назначени по предложение на KRS в новия му състав².

Юрисдикцията, която разглежда искането за отстраняване, се обръща към Съда. Тя иска да се установи дали съдебен състав, състоящ се от съдия, назначен след процедура, в която участва KRS в новия му състав и която

лишава неуспелите кандидати от ефективни правни средства за защита, може да се счита за независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон, по смисъла на правото на Съюза³.

Съдът припомня, че процедурата по назначаване на съдиите е част от гаранциите, които могат да предотвратят всяко накърняване на тяхната независимост и безпристрастност. Следователно **националните юрисдикции трябва да могат да осъществяват контрол за законосъобразността на процедурата по назначаване и да проверят дали съответният съдия отговаря на изискването за независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон**⁴.

По-нататък Съда уточнява, че само нередностите, които поради своето естество и тежест могат, взети в своята цялост, да създадат реална опасност от намеса на други власти в процеса по назначаване и да породят у правните субекти основателно съмнение в независимостта и безпристрастността на съответния съдия, могат да поставят под въпрос изискването за съд, предварително създаден със закон. Следователно националната юрисдикция, сезирана с искането за отстраняване, трябва **да прецени всички обстоятелства при това назначаване, за да установи дали те могат да породят такива съмнения за гражданите**. Съдът обаче счита, че **нито участието на KRS в новия му състав в процедурата по назначаване, нито липсата на ефективни правни средства за защита на неуспелите кандидати, взети поотделно или разгледани заедно, са достатъчни, за да се постанови отстраняването на съответния съдия**.

Накрая, Съдът констатира, че за да се възстанови доверието на обществеността в съдебната система и да се осигури спазването на принципа на разделение на властите, **Полша трябва установи нормативна уредба, която позволява, предвид естеството и тежестта на допуснатите в хода на процедурата по назначаване на съдиите нередности, да се преценят възможностите за лицата, които са неправомерно назначени на съдийски длъжности, да продължат да изпълняват функциите си**⁵.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки в рамките на отнесен до тях спор да се обърнат към Съда с въпрос за тълкуването на правото на Съюза или за валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. По него следва да се произнесе националната юрисдикция в съответствие с акта на Съда. Актът на Съда обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст и евентуално резюмето](#) на съдебното решение се публикуват на уебсайта CURIA в деня на обявяването му.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293.

Кадри от обявяването на решението могат да се намерят на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Поддържайте връзка!

¹ Вж. в този смисъл решението на Съда от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), [C-791/19](#) (вж. прессъобщение [№ 130/21](#)).

² Решение от 21 декември 2023 г., Krajowa Rada Sądownictwa (Оставане на съдийска длъжност), [C-718/21](#) (вж. прессъобщение [№ 206/23](#)).

³ Член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

⁴ В решението от 5 юни 2023 г., Комисия/Полша (Независимост и личен живот на съдиите), [C-204/21](#) (вж. също прессъобщение [№ 89/23](#)), Съдът е постановил, наред с другото, че като е приела забрана за националните съдилища да проверяват спазването на тези условия, Полша е не е изпълнила задълженията си по силата на правото на Съюза.

⁵ Повече от 3 000 съдии, или около 30 % от съдебната система в Полша, са били назначени по предложение на KRS в новия му състав, чиято независимост поражда основателни съмнения.